

GONIEC PODHAŁAŃSKI

niezależny organ Podhala i Zdrojowisk.

PRENUMERATA:

kosztuje przy odbiorze w administracji lub agencjach 1:50 zł miesięcznie, 6 złotych kwartalnie, przez pocztę lub w listonosza miesięcznie 1 zł 70 gr., kwartalnie 6 zł 60 gr. W razie wysyłki pod opaską: w Polsce 2 zł miesięcznie, zagranicą 2 franki szwajcarskie.

Oddział w Krynicy
Redakcja i Administracja, willa Szczerbice.

Adres Wydawnictwa, Redakcji i Admin.
Nowy Sącz ul. Jagiellońska 29 tel. Nr. 58.

OGŁOSZENIA:

1. strona 5 złotych, 2. str. 10 zł, 3. str. 20 zł, 4. str. 50 zł, 5. str. 90 zł, 6. str. 120 zł.
Układ kolorowy 100% drożej; zastrzeżenie miejsca 25% drożej. Przetłumaczenie 100% drożej.
Drobną ogłoszenie: słowa tytułowe 3 gr., następne 20 gr. Dla poszukujących posad 50%
Wzłuki: Rankunki mają być najszybciej płacone.

Oddział Redakcji i Administracji
w Zakopanem ul. Krupówki Nr. 51

Nr. 10. Zakopane Nowy Sącz — Krynica, poniedziałek dnia 28 lutego 1927. Rok II.

Pod powierzchnią.

Nasze położenie gospodarczo-finance. Oszczędzamy jak najwięcej! Idziemy z wiarą w przyszłość!

Jeśli spojrzeć na nasze stosunki gospodarcze w ostatnich miesiącach od zewnątrz, t. j. tak, jak one się układają na powierzchni życia, — to naogół wypadnie stwierdzić, że w ciągu ubiegłego roku wiele, bardzo wiele zmieniło się na lepsze.

Bez żadnej przesady stwierdzić wypada, że cały szereg objawów dodatnich dobitnie świadczy o poprawie naszego położenia gospodarczo-skarbowego. Czyż zdecydowane załamowanie spadku złotego, a w ślad za tem stabilizacja jego kursu na poziomie niecałych 9 złotych za dolara, nie jest — w wymownym wyrazach korzystnego zwrotu w kształtowaniu naszych stosunków gospodarczo-skarbowych. Czyż po raz pierwszy osiągnięta faktyczna równowaga budżetowa nie jest dobitnym w tymże kierunku świadectwem. Czyż w dołkach użytecznej produkcji nie przemawia w ten sam sposób? Czyż zdecydowanie aktywny bilans handlowy, osiągnięty w roku 1926, nie wzmacnia nas w tem przekonaniu? Czyż... Ale po co mnożyć przykłady... Wszak nieraz już były one przedmiotem wszechstronnego omawiania, wszak nieraz już zwracano na nie z różnych stron i w rozmaity sposób uważy.

Jednakże zbyt pochopny byłoby to sąd, gdybyśmy li tylko na podstawie obserwacji przejawów zewnętrznych twierdzić pragnęli, że... wszystko już jest dobrze i że żadne chwilewe lub przejściowe depresje nie powinny nas martwić, bo u fundamentu jest już zdrowie.

Otoż to, że tak nie jest. Właśnie tam, u podstaw, na których opiera się gmach życia gospodarczo-skarbowego społeczeństwa, tam jeszcze zdrowia nie ma. — Niema. Te prawdy trzeba widzieć i rozumieć, albowiem od tego zależy rzeczywiste uzdrowienie naszego życia gospodarczo-skarbowego. Jeżeli będziemy zamykali na nią oczy i jeżeli będziemy upaiali się zewnętrznyimi objawami, czestokroć pozorymi i złudnymi, to pewnego pięknego dnia znajdziemy się w sytuacji, w której na... zamykanie oczu trudno już będzie sobie pozwolić.

Taki Trzeba się starać widzieć to, co się pod powierzchnią naszego życia gospodarczo-skarbowego krywa. Jeżeli na gruncie wyrastają dość nierozdzielnie ładne owoce, to nie należy wnioskować, że gruntu już jest zupełnie w porządku. Być może, że na dobry porost wpłynęły jakieś nieprzewidywalne czynniki natury zewnętrznej, np. atmosferycznej, a gruntu jak był, tak jest w stanie niezbyt normalnym. Trzeba się więc, mimo doboru w jednym roku urodzajny, zająć zbadaniem braku samego gruntu, — trzeba zająć pod powierzchnię i rozstrząsać się nadewszystko o uzdrowienie samej gleby.

Otoż właśnie — trzeba sobie uświadomić, że ta gleba, na której rozwija się nasze życie gospodarczo-skarbowe, nie jest zdrowa. Tą to stroną zarządzania przynajmniej chyba trzeba, że najważniejszą zajął się w swem przedmiocie, wygłoszoną na posiedzeniu Sejmu dnia 10-go b. m., sprawozdanie budżetu ministerstwa skarbu b. minister poseł Michałski, i dobrze niezawodnie uczynił. Budzenie czujności w tych sprawach jest koniecznością, której zapoznawać nie należy.

Jakie są organiczne, że tak powiemy, choroby naszego życia gospodarczo-skarbowego?

Jest ich kilka, a na najważniejsze przy tej okazji zwrócić pragniemy uwagę.

NOWOCZESNA SZTUKA FOTOGRAFICZNA „BRACIA DWORZAK“

Nowy Sącz, ul. Jagiellońska.

Filia Limanowa, ul. Krakowska 6.

wykonanie wytworne portrety i artystyczne fotografie. Zdjęcia studyjne w toaletach balowych i kostiumach, na zadanie w mieszkaniach. Zdjęcia na zamówienie przy świetle sztucznym.

Zgłoszenie na członków

Towarzystwa Dramatycznego.

przyjmule się członkiem w lokalni Towarzystwa

„Sukol” — parter, garnczarnia Tow. Dramatycznego.

W dniu poniedziałku o godzinie 7:30 — 8:00 wieczór.

w niedzielę i święta od godziny 9:00 — 10:00 rano.

121

Dyrektor Tow. Dram.
FVDA EDWARD.

Dla palących papierosy!

Przy zakupieniu tytoniu musicie się liczyć z Waszą kieszenią, za to przy wyborze tutek i bibulek kupujecie tylko najlepsze wyroby. — I tak np. tutek MORWITAN, BON TON, jak i BIBULEK HERBEWO mają na każdym pudełku i książeczce nazwiska wytwórców, które ręczą za najprzeradniejszy gatunek bibulki.

HERBEWO
HER-liezza BEŁ-dowski WO-laszyński
Spółka akc. w Krakowie.

Otoż, przedewszystkiem wykazujemy minimalną intensywność kapitalizacji. Nasze oszczędności społeczne i wkłady bankowe są wręcz mierne. Jesteśmy pod tym względem na szarym końcu państw i znaczenie ustępujemy krajom niemieckim i rosyjskim. Dlaczego? Bo dotąd jeszcze chorujemy na kryzys zaufania, bo dotąd jeszcze nie odzyskaliśmy zniszczone oszczędności, bo dotąd jeszcze nie zrozumieliśmy w całej pełni, że tylko tworzenie rodzinnego kapitału może nas poprowadzić ku trwałej pomyślności życiowej.

Dalej, produkujemy drogo i przeważnie nieekonomicznie. Dobrze, że obstawiliśmy państwo wysokimi barierami celnymi, ale jest to polityka, która na dalszą metę ostać się nie zdoła. Dobra i tania produkcja, to jedynie pewna podstawa rozwoju życia gospodarczo-skarbowego kraju.

Dobra produkcja polega na racjonalnej organizacji samego procesu wytwórczego. Pod tym względem, zarówno więc pod względem organizacji technicznej, jak i pod względem organizacji pracy, wykazujemy znaczne braki.

Sprawy wojskowe.

Posiedzenie Komitetu P. W. i W. F. w Nowym Sączu.
MŁODZIEŻ POWINNA BYĆ ZAWSZE GOTOWA DO OBRONY PAŃSTWA.

Z inicjatywy starosty nowosadeckiego Dra Duchia, zwołane zostało 21 lutego b. r. w starostwie posiedzenie Powiatowego Komitetu Przystosowania Wojskowego i Wychowania Fizycznego. Na posiedzeniu zebrało się około 50 osób z posród reprezentantów P. W., Organizacji społecznych i sportowych. Po zagajeniu zebrania przez starostę Dra Duchia, złożył major Giza obszernie sprawozdanie z dotychczasowej działalności P. W. na terenie powiatu; działalność ta przedstawia się bardzo korzystnie.

Praca P. W. w powiecie nowosadeckim prowadzona jest pod kierownictwem oficera instr. kapit. Kuczały. Powiat obejmuje następujące czynniki:

Hufiec gimnazjum I. — z Irekwenia Średnia, zainteresowanie duże, pilność duża.

Hufiec gimnazjum II. — Irekwenia liczna, zainteresowanie duże, pilność duża.

Kierownicy pedagogiczni obydwu hufców sprawą P. W. się interesują i przestrzegają godzin ćwiczeń.

Hufiec szkoły przemysłowej w Nowym Sączu — Irekwenia średnia, zainteresowanie i pilność duża. Kierownik pedagogiczny sprawą P. W. bardzo się interesuje.

Hufiec seminarjum w Starym Sączu — Irekwenia bardzo liczna, zainteresowanie i pilność bardzo

Wobec niedostatecznego rozwoju produkcji przemysłowej zmuszeni jesteśmy wywozić w coraz większym stopniu surowce (miesiety także i ludzi), zamiast je przetwarzać w kraju.

A przeto nacisk fiskalny i silny na produkcję jest w dalszym ciągu bardzo słaby, nie liczący się z konsekwencjami, które stają się wóna przyczyną osłabienia skarbu państwa i ogólnego poziomu dobrobytu w kraju.

Jeżeli do tych kilku zasadniczych momentów, zresztą nie ujętych wyczerpująco, a raczej przykładowo, dodamy to, na co wskazywał w Sejmie p. minister przemysłu i handlu, a mianowicie — brak zdecydowanej linii polityki gospodarczej, to w ostatecznym wyniku dojdziemy do wniosku, że pod powierzchnią jeszcze się dobrze nie dzieje.

A wtedy dopiero, gdy wylotymy się z tych braków organicznych, będziemy mogli ze spokojem obserwować przejawy zewnętrzne naszego życia gospodarczo-skarbowego, całkowicie pewni, że żadna niespodzianka, ani żadne niebezpieczeństwo już nam nie zagraża.

Td.

duża. Zawdzięczać to należy dyrektorowi szkoły, oraz kierownikowi pedagogicznemu.

Hufiec szkoły przeniesiony w Starym Sączu — irekwenia liczna, zainteresowanie i pilność bardzo duża. Dyrektor szkoły osobicie się tą sprawą zajmuje.

Związek Młodzieży Polskiej w Podegrodziu — irekwenia średnia, zainteresowanie i pilność duża. Hufiec prowadzi tamtejszy ksiądz wikary.

Hufiec szkoły handlowej w Nowym Sączu — irekwenia liczna, pilność i zainteresowanie h. duże.

Odnosiła ilość ćwiczących w całym powiecie 374 członków, co na tak duży powiat jest jednak minimalne.

Po sprawozdaniu rozwinęła się dyskusja na temat: „Organizacja P. W. w gminach wiejskich, w szkołach i Towarz. społecznych i sportowych”. W dyskusji oświadczył między innymi p. starosta, że w najbliższej przyszłości zamieści planów organizowania P. W. w powiecie, przyczem projektowane jest utworzenie hufców w każdej gminie wiejskiej, ewentualnie w okręgu parafialnym. Odnosiło to tego wywrze starostwo naciska na gminy, by umieszczały w swoich budżetach pewne sumy, za które od zasobów, na cele P. W. Przewidzianem jest również urządzanie odczytów, imprez, koncertów, których zadaniem byłoby przyporządkowanie funduszy dla organizacji P. W. Powiatem Komitet wdroży starania, aby dla hufców w powiecie stworzyć hołsa ćwiczeń i strzelnicze.

Pan starosta Dr Duch interweniował osobicie w dyskusjach obu nowosądeckich gimnazjów, by poparty prace Komitetu P. W. i W. F., jako też, by zachęcały uczniów do wstępowania w szeregi hufca. Podobnie zwrócił się p. starosta do dyrekcji szkoły przemysłowej w Nowym Sączu, która jednak dała odpowiedź odmowną, tłumacząc ją brakiem zezwolenia ze strony Kuratorium krakowskiego.

Nawiązując do powyższego sprawozdania, musimy z naciskiem podkreślić znaczenie i ważność organizacji P. W. dla bezpieczeństwa Państwa. Wiemy wszyscy, że nasze położenie geograficzne nie jest korzystne dla nas. Jesteśmy ze wszystkich stron otoczeni, jeśli już nie jawnymi wrogami, to w każdym wypadku sąsiedami, na których w potrzebie liczyć nie możemy. Jesteśmy tedy zdani na własne siły, na własną armię.

Deklaracja programowa Rady Naczelnej Związku Naprawy Rzeczypospolitej uchwalona na posiedzeniu w dniu 6 stycznia 1927 r.

Cele i zadania Z. N. P. — Związek o programie ponad partyjnym. — Dobro Ojczyzny jest najwyższym celem. Stawimy wszyscy w szeregach tego Związku.

(Dokończenie z Nr. 9-40).

Potrzeba wprawnienia wszystkich sił społecznych do służby Państwu, wymaga podniesienia poziomu kulturalnego i ekonomicznego mas pracujących.

Wszystkie ogłoszenia i komunikaty podawane będą pod. oficerom rezerwy za pośrednictwem niniejszego pisma lokalnego, oraz w ogłoszeniach na kiosku i p. s. p. przy ul. Jagiellońskiej. — Blizszych informacji udzieli sekretarz Koła Z. O. R. p. Wysokie Mieczysław, Bank Polski.

Tadeusz Szczelna.

„Poeci i poetki”

Codziennie wyrzuca pocztą na moje biurko redakcyjne paczkę listów, gazet i... listów. Jeśli z ciekawością i z przyjemnością biorę gazetę do rąk, by się czegoś nowego dowiedzieć, to z lekkiem i z drżeniem rąk i serca zabieram się do rozpaczkowywania listów. Boję się, że to była, różowa czy niebieska koperta mieści w sobie (dziwna rzecz, że koperta me pęknie!) poezję, a właściwie jej najbalsamiejście skarykatowanie. Bo czego tam niema?

Są rzeczy straszne, okropne. Giarki czekała przechodka, gdy się czyta te nieszczerne wierszyki, wiersze i wierszadła... A jakie tytuły? Nie wspomina o treści i formie. O formie zresztą nikt dzisiaj nie dba, bo to takie głupstwo...

Piszą po największej części kobiety. Każda z dumą oznajmia, że ma już swój pseudonim, a wszystkie zapowiadają, (Boże, zły się nadejmam!), że nie zrażają się surową krytyką, będą ciągle nadasyły swoje prace. (!!!) Ze wyrukowany wiersz (czytaj: okropność) będzie zachęci i bodźcem do dalszej pracy w kierunku literackim i przysyła, przysyła najromantyczniej „Spionkię”, „Pożegnania”, „Zawody”, „Skupowania serc”, rak i czegoś tam jeszcze... jakiejś naderwane szalone „Szaleństwo”, „Kotowacznik” i wiele innych erotycznie, zmysłowo, żółtko, nieładzko zatytułowanych białogawęd słów.

Oto niejaki Rymolap pisze:

Weź mnie w swoje namiętne objęcia,
bo jestem do wzięcia... — (?)
moje serce jest twojem, a twoje jest moje (!)
zginiemy oboje! (?)

O daj wam Panie Boże, byście jak najprędzej zginieli! Ty natłoczony Rymolapie i ty jego modrooka i zgrabnomaga bogdanko!

Zadaniem armii jest obrona granic państwa, i zadanie to armia nasza spełnia i spełnia będzie. Idę nieprzyjaciel krwawą falą usiłował zalać i znieść nas z powierzchni Europy, żołnierze polski murem położyli się w wrót Rzeczypospolitej i obronił ją.

Przy organizowaniu P. W. na społeczeństwo obzerne pole do popisu. Wino się tedy skonsolidować, przysposobić wojskowo i być każdej chwili gotowym.

Mówi się powszechnie o pokoju, ale to są brednie. Państwa europejskie i pozaeuropejskie zbroją się na gwałt na lądzie i morzu, pod wodą i w powietrzu. Nam w tyle zostać nie wolno!

Społeczeństwo, jesteście tego pewni, poprze każdą imprezę, której zadaniem będzie powiększenie funduszy na cel P. W. Spólni w ten sposób swój największy obowiązek, bo obowiązek obywatelski.

Niech hufce młodzieży szkolnej i rękodzielniczej, wiejskiej i miejskiej, będą tam obywatelskim rezerwami, gotowymi w każdym momencie zasilić kadry armii stałej, jeśli tego zażąda potrzeba!

KOMUNIKAT.

Związek oficerów rezerwy — Koła w Nowym Sączu podaje do wiadomości p. oficerów rezerwy, iż w związku ze wszczętą pracą nad przysposobieniem wojskowym odbywać się będą każdego czwartku o godzinie 16 (4 popoł.) ćwiczenia aplikacyjne teoretyczne, — każdego zaś piątku o godz. 17 (5 popoł.) wykłady fachowe, wygłaszane starostem Tow. Wiedzy Wojsk. Ćwiczenia aplikacyjne (z wyjątkiem ćwiczeń połowych), oraz wykłady T. W. W. odbywać się będą w salach Kasyna oficerskiego i p. s. p.

Wydział Związku ofic. rez. zaprasza wszystkich p. oficerów do czynnego brania udziału w wymienionych wykładach i ćwiczeniach i zaznacza, iż odbycie kursa ćwiczeń aplikacyjnych posłuży Dowództwu garnizonu do dania wniosku kwalifikacyjnego na poniesienie kursantów do wyższego stopnia oficerskiego w rezerwie.

Wszystkie ogłoszenia i komunikaty podawane będą pod. oficerom rezerwy za pośrednictwem niniejszego pisma lokalnego, oraz w ogłoszeniach na kiosku i p. s. p. przy ul. Jagiellońskiej. — Blizszych informacji udzieli sekretarz Koła Z. O. R. p. Wysokie Mieczysław, Bank Polski.

lecznej. Stojemy w obronie zdobyczy społecznych warstw robotniczej i domagamy się całkowitego ich rozciągnięcia na inteligencję pracującą, oraz utrzymania wynagrodzenia za pracę zależną na takim poziomie, aby szerokie rzesze społeczeństwa mogły posiadać zdrowie i tętno moralne, niezbędne dla potęgi Państwa i rozwoju Narodu. Szczególną wagę przywiązujemy do rozwoju młodzi polskiej, jako ośrodków inicjatywy i przedsiębiorczości Narodu.

Zmierzamy do podniesienia w hierarchii społecznej znaczenia inteligencji pracującej. Popieramy rozwój organizacji gospodarczych i społecznych właścicieli, widząc w nich środek wzmożenia ekonomicznego i szkoleń wyrobienia obywatelskiego tej naliczniejszej warstwy społecznej. Dążymy do zespolenia związków zawodowych i niezależnienia ich od stronnictw politycznych i zapewnienia im należytego udziału i wpływu w samorządzie gospodarczym, z Naczelna Izba Gospodarcza w szczycie. W tej izbie fachowców, mniej dostępnej dla demagogii partyjnej, sprzeczne częstokroć interesy klasowe i zawodowe powinny stać się przedmiotem porozumienia bezpośredniego zainteresowanych pod kątem widzenia planowej organizacji polskiego gospodarstwa społecznego. W zwróceniu uwagi związków zawodowych przedewszystkiem na zagadnienie produkcji i w ścisłej współpracy organizacyj pracowników fizycznych i umysłowych widzimy drogę do osiągnięcia przez klasę pracującą udziału w kierownictwie procesu wytwórczości.

Polska nie jest osobodominującym organizmem gospodarczym. Jest składową częścią gospodarstwa światowego. Stan ekonomiczny Polski zależy przeto od rozwoju wszystkich jej sił produkcyjnych, a zarazem od harmonijnej współpracy gospodarczej z innymi krajami. Bezwyłącznym warunkiem jednak tej współpracy jest zachowanie samodzielności ekonomicznej Polski.

Rozwój gospodarczy w temple, jakiego wymaga warunki współczesne, możliwy jest jedynie przy zastosowaniu daleko posuniętej świadomości i planowości we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego. Mimo rolniczego charakteru większej części ludności Polski, obok konieczności zmnożenia produkcji rolniczej, jak najbelszy rozwój przemysłu i górnictwa niezbędny jest dla wyzyskania wszystkich bogactw naturalnych kraju i całego zasobu energii społeczeństwa, oraz utrzymania samodzielności gospodarczej i niezależności politycznej Rzeczypospolitej. Nieracjonalna wymiana towarów, pochłaniająca nieprodukcyjne znaczne środki szerokich mas, wymaga jak najręchlejszego uporządkowania. Rozwój spółdzielni spożywczych, zbliżenie wytwórcy do konsumenta, winny przyczynić się do usunięcia zbędnego pośrednictwa. Kapitałowi rachunkowemu, zerującemu na społeczeństwie, wypowiadamy bezwzględna walkę. Gdyby w walce tej inne środki zawiodły, władza państwowa nie powinna cofać się przed ograniczeniem swobody gospodarczej i ukro-

— Panie Jóże Lensky! Pan też się pewnie cieszy nadzieją zrobienia w życiu wielkiej kariery. Ale pan się grubo myli! Jaby pan coś, drogi panie Lensky, doradzi! O! poprostu, niech pan, wracając z Sacza, naszego kochanego Sacza, albo idąc ze swojej rodzinnej wsi, Trzetrzewiny, niech pan skończy z mostem hebeleskiego na dół głową do Dunajca, tylko jak najwczesniej, póki woda jest zimna. Tamim kosmami ochłodzi pan swoją głowę, pokażąc od nadmiaru natężenia. Potem niech pan czempredzej zmyka do rodzinnej Trzetrzewiny i na miłość do niej i do poezji, niech pan da spokój pisanu, wogóle pisanu! Dobrze, panie Lensky? Bo to, co pan pisze, jest skandaliczne i... chamskie!

I tak bez końca...

Rozpisz się kłami. Nieprawda, że panuje bezrobocie! Kłamią gazety, kłamią statystyki i kłamią ludność. Powtarzam: niema bezrobocia! Wszyscy piszą wiersze. Cała Polska, to kraj poezji i poetami plynący. I poetkami.

A teraz posłuchajcie, co powiem:

Ludzie, nie piszcie wierszy! Kobiety przestanie tworzyć poezję! Zamiennie się lepiej domem, gospodarstwem i dziećmi. Niech mąż, przychodzący z biura, nie zasiada do zinnego lub przypalonego obiadu! Weźcie do ręki, zamiast pióra, kłaskę kucharską. Naucezcie się dobrze gotować! Niepotrzebne będą wam wtedy służące, zaoszczędzicie dużo pieniędzy. Radość i szczęście zawitać w wasze domy. Kochajcie swoich mężów, uczcie dobrego wychowania swe dzieci. Wierszy nie piszcie. Nigdy, nigdy, nigdy.

Nowy Sącz, w lutym 1927.

Poeta — znnowu — Józef Lensky, z Trzetrzewiny (sic!) rodem, pisze: „Jak powstała moda”?

więc:

„wiek dwudziesty
chciwy niewiasty... (domyslnie: „jest” — lic. poet.)
mają kibicie (scil. niewiasty) to głośkość,
cere plekna, lecz i grzeszna —

i zęga się (w manuskrypcie, lis) z was nadzieją
zrobienia w życiu wielkiej kariery. (!!!) i t. d.

cenieniem sprzecznego z dobrem publicznym nadzyszwania prawa własności prywatnej.

Utrzymanie równowagi budżetowej, równowagi bilansu płatniczego, oraz stałego kursu waluty, nie przekraczania własnych sił i możliwości Polski, Wynawa jednak wyżej pracy i ofiarności całego społeczeństwa. Dopływ kapitałów zagranicznych na przezwyciężenie inwestycji produkcyjnych uważamy za palący.

Oszczędności budżetowe nie mogą dotyczyć najpilniejszych potrzeb oświaty i wychowania publicznego, ani sprawności bojowej wojska.

Oświadczenie i wychowanie narodomu przypada w udziale głównie zadanie narodzić wytworzenie w młodych pokoleniach podstaw duchowych demokracji Polski moceństwowej.

Tylko naród uzbudowany i świadomy swych zadań dziełowych może kroczyć na drodze do potęg. Obok silnej armii stałej, konieczna jest obejmująca młodzież i rezerwistów organizacja przysposobienia wojskowego, przejęta narodem duchem republikańskim i demokratycznym, jedynie zdolnym wychować żołnierza-obywatela.

To są nasze zasady, pozwalające w każdej sprawie, która wyłoni życie, szukać z powodzeniem rozwiązania zgodnego z dobrem Państwa. Walcząc wytrwale o zwycięstwo tych zasad, będziemy zarazem dążyć do zmiany metod pracy politycznej w naszym kraju. Otwarte głoszenie swych celów, odwoływanie się do najlepszych instynktów mas, do ich patriotyzmu, nieczyńcienne niezłaczalnych obywateli, rozpętlających podżądania, których nie można zaspokoić, wierność wobec zasady, że niema praw bez obowiązków wobec Ojczyzny, traktowanie przyjaciół i przeciwników politycznych wyłącznie według ich stosunku do państwa, zwalczanie partykularyzmu, prywaty i korupcji osobistej i zbiorowej, oto zasady uzdrawienia naszego życia politycznego. Szlachetność środków jest nieodzowna od wszelkich celów politycznych.

Cheśmy wyzwolić w społeczeństwie wielkie dążenia, jedynie zdane wywać je z lekkości, oddzielonej od niewoli. Cheśmy matnąć społeczeństwu dążeniem do Polski wielkiej, która pod Rządem silnym, przy Śmiecie odnowy i Skarbie zasobnym, przy cieniu siłowego wielkiego, strażąc niezłomnie całości swych granic i swego dostępu do morza, korzystać będzie mogła z postępi społecznego, a w końcu swej potęgi moceństwowej, zjedni z tradycją i własnym interesem, zapewni wierność i pokój narodom między morzem Czarnym i Bałtykiem, co stanowi nieodzowny warunek powszechnego pokoju, opartego na współpracy wolnych narodów.

To jest historyczna idea Polski, to jest idea przekomu małowide. Idea ta trzeba uczynić w Polsce powszechną. Trzeba prześwieścić, rozpowszechnić przekonanie, że jednokto i cnięta społeczeństwa to tylko podżądawane części Narodu Państwa, które mają mu służyć. Panowanie odwrotnego poglądu prowadzi do chaosu gospodarczego i moralnego, rujnującego i naród i jednokto. Przedom majowy, dokonany przez Józefa Piłsudskiego, człowieka, który całe życie szukał dróg do wielkiej Polski i na drodze te Polskę wprowadza, oznacza podniesienie dobra Państwa i Narodu na panujące stanowisko idei, kierujące życiem społeczeństwa we wszelkich jego przejawach drobnych i wielkich. Organizowania społeczeństwa w imię powyższych celów, ostatecznie zwycięstwo i utrwaleń ich służy Związek Naprawy Rzeczypospolitej.

KURSA SZOFERSKIE

Inżyniera St. Dziewolskiego

w Nowym Sączu, ul. Kunegundy 1. 14.

pla zawodowców i amatorów
wpisy na kurs wiosenny rozpocznie, egzamina
na miejscu.

OSTRZEŻENIE.

Wobec rozzerzenia przez nieuczciwą konkurencję niezgodnych z prawdą faktów przeciwko mej osobie, jakobyż był członkiem Kościoła Narodowego, ostrzegam niniejszem wszystkich, że winnych rozzerzenia lub powtarzania powyższej fałszywej wersji, ścigać będę bezwzględnie na drodze sądowej.

Józef Kozubski

majster piekarski
w Chelmcu polskim.

Perspektywy historyczne.

Azja a Europa.

Wypadki, rozgrywające się w tej chwili w Chinach, stały się przedmiotem trosk, a zarazem i ciekawości całej Europy. Co z nich wyniknie? Czy powstana nowa, zbrojna, w zasoby współczesnej techniki Chiny, — potęga, jakiej świat dotąd nie widział? I znów rozlegają się głosy „o żółtem niebezpieczeństwie” dla Europy.

Nie bawiać się we wroży, a nawijające do przeszłości, przynajmniej minione, a w dziejach Europy pamiętne „azjatyckie niebezpieczeństwa”. Od niepamiętnych czasów Azja była kolebką ludów, przenikających do naszej części kuli ziemskiej. W najdawniejszych czasach, po których pozostały ślady wyłącznie w postaci grobowców i ich zawartości, różnemi drogami ludzkie azjatyckie podążyły do Europy. Zwłaszcza środkowa część Azji była ta kraina, która odegrała rolę wiecznego źródła rzyk ludzkich, które Europie zalewały. Są to rozległe stepy Mongoli, wyżyny Tian-Szanu i Altajskie zbocza Pamiru i olbrzymie przestrzenie Turkiestanu. Te rozległe krainy zamieszkałe były i są po dziś dzień przez szczepy nomadów-pasterzy. Znaniomy podróżnik polski, gen. Grabieżewski, zwiedził te okolice i zastał tam ogromnie ciekawe okazy. Koczownicypasterze pedza tam żywot próżniaczy, przenosząc się w poszukiwaniu paszy dla swych stad z miejsca na miejsce. Brak paszy, kłótnie rodów, jakies zatargi sprawiają, że pasterze przenoszą się często do miejsc o tysiące kilometrów odległych. Stad brak przylgania do jednego miejsca i niezwykła ruchliwość.

Dla krajowców tych okolic nie ma znaczenia przebieg konno kilkasat kilometrów. Przy takiej ruchliwości wszelkie wieści rozchodzą się po stepie z błyskawiczną szybkością, — wystarczy, by padła wieść o zalewaniu nowych pastwisk, a wnet tysiączne rdy podążają dla zawiązania niemi. Jeżeli wśród hord znalazła się jednokto, obdarzona talentem organizacyjnym, to potrafi i ona ogarnąć wielką na zdobywie nowych siedzib, na podbój dotychczas krain.

Nie wieć dziwnego, że ludy te były stałą groźbą dla sąsiadów. Jak w III, wieku przed naszą erą, najbliżej sąsiadzi ich — Chiny, musieli być, wybudować ów słynny mur chiński, który miał być zapora, powstrzymująca dzikie koczownicze plemiona Hunnów czyli Hunów. Ci Hunowie z czasów stały się plagą Europy, gdyż w r. 375 pojawili się tutaj i niszczyli wszystko tak, że mówiono „dzisie sziłnł kon Hunna, tam trawa więcej nie wyrosnie”.

Ci sami Hunowie w drugim wieku przed nar. Chrystusa wyparli z gór Tian-szanu inne plemiona, które znów spowodowały ruch owych Scytów, o których często mówili pisarze starożytni. Scytowie ci stali się groźną potęgą, niszczącą cywilizację grecko-azjatycką Baktirii i Turanów. Scytowie wsłali drugi kierunek pochodom najeżdżając na Iran (Persja dzisiejsza) i Azję Mniejszą.

Od wystąpienia Hunów i Scytów zalewy barbarzyńców azjatyckich powtarzały się będą stałe. W połowie V. wieku Hunowie, którzy pod wodzą Atyli stworzyli wielką potęgę, zostają pobici, ale już w wieku następnym miejsce ich w Azji zajął plemiona Tu-Kiu (nazwa kronik chińskich) czyli tureckie. Te plemiona opanowały olbrzymie przestrzenie Azji Centralnej i tworzą potęgę kolosalną. One to oddad stała zalewać będą Europę Wschodnią i zagrażać Bizancjum. Do wieku X. całe powódzie narodów tureckich, oraz pokrewnych im, a przez nich partych koczowniczych, przesunęła się, nałaz i niszczyca wszystko po swej drodze przez wschód Europy. Bulgariowie, Awarowie, Węgrzy i t. d., to pozostałości owych niezwykłych pochodów mas ludzkich.

Koczownicy jednak nie zdołali stworzyć państwa długotrwałego. Po okrasach potęgi szybko nastąpił upadek, powodowany kłótniami poszczególnych wódzów, niezdolnością stworzenia jednolitej organizacji. Dlatego te plemiona tureckie stawały się łupem innych narodów, zwłaszcza koczowniczych z łupem innych narodów, zwłaszcza koczowniczych z łupem Europy arabskiego. Podobno Arabów przynosił Turkom nową religję — mahometanizm.

Ale iermenty nie ustają. W połowie X. wieku powstaje nad rzeką Amu-Darja nowe państwo tureckie, założone przez Seldżuków. Następcy Seldżuków zerzerają swe posiadłości na znaczną część Azji (Persja, Mezopotamja, Syria i Armenia) i rozciągają walki z cesarzami bizantyjskimi. Oddad niedługo czasu nieprzerwanych walk o zdobycie Konstantynopola. Przedsiębranie wprawdy krzyżowców nie wywołałoby Grobu Chrystusa, ani nie ocala Konstantynopol. Dzień najeżdża, narzucając swą władzę Arabom, zalał szereg klaszkoj wojskom chrześcijańskim. Wreszcie w XIII. wieku nowa fala koczowniczych azjatyckich, zwanych Tatarami, zaleła Europę, niszcząc ład wschodnią część doszczętnie. Olbrzymie przestrzenie dzisiejszej Rosji przez dwa wieki zmuszone będą znosić jarzmo azjatyckich koczowniczych, Polska dozna okrutnego spustoszenia. Oddad groźba

plagi tatarskiej zawiśnie nad Polską i budzić będzie niepokój niestanny. Turcy w Azji Mniejszej, Tatarzy na Krymie i nad Wołgą w dwa okazy nęma Europę. Ludy wieku XIV. i XV. staną oko w oko wobec niebezpieczeństwa azjatyckiego. Nadramne będą walki, w celu ochrony: Władysław Warneńczyk i Ludwik Jagiellończyk życiem zapłacą za gróby stowienia oporu Turkom. W wieku XV. padnie Konstantynopol i oddad potęgę turecką mocno postawi stała noga na Bałkanach, zdobywając Węgry, kraje Nadunajskie, podchodząc aż do Europy środkowej. Groźba nawale turecko-tatarskiej długo będzie ciążyła nad Europą. Wiek XVII. zlamie potęgę turecką i tatarską. Azjaci przestaną być groźni dla Europy, przeciwnie, coraz bardziej się z nią będą zżywać. Wyrazem tego zżycia będą stosunki polsko-tureckie, które po latach walk wzajemnych przemienia się w przyjaźń serdeczną. Niebezpieczeństwo wspólne ze strony Rosji zbliży do siebie dwa narody.

Dziś podziwiamy rycerskich i kulturalnych Turków, nie pamiętamy o ich dzikich przodkach.

Jeżeli więc przewrót chiński budzi tyle niepokojów w Europie, to powtarza się tu odwieczny atawizm, nakazujący Europejczykom z trwogą przysłuchiwać się wieściom ze wschodu azjatyckiego pływacym.

JAN GRUBER

Nowy Sącz, ul. Jagiellońska 1. 21. — Telefon Nr. 57.

Nasezon wiosenny!

Zapozatrzył swój skład farb, lakierów i przetworów chemicznych we wszystkie artykuły konserwacyjno-gospodarcze, na które służyć może na żądanie w każdej chwili specjalnymi ofertami! konkurencyjnymi co do cen i jakości towaru.

Z sali odczytowej.

Dr Sielecki jest znakiomym naszym uczonym i zarazem podróżnikiem. Wybrał się do Nowego Sącza z odczytem o Celjonie i przemówił tak, że miało się wrażenie, iż jest się na tej wyspie, że się rozmawia z jej mieszkańcami, że patrzy się na purpurowe, odbite w oceanie zachody słońca. Ogłądło się wszystkie krajoznazdy tamtejsze, jak coś realnego, niemożliwego dotychczas.

Jest wielką zasługą każdego prelegenta, a tutaj p. Sieleckiego, że tak wiele potrafił dokonać słowem, zwykłym ludzkim słowem. Tylko że to polskie słowo ma w sobie jakieś czar niepojęty, jakie niezbadany urok, który mu każe być dźwiękiem naderwodzielszym, harmonią i obrazem.

Słowo Dra Sieleckiego jest ten wszystkich. Ale ten wielki zwirca polskiego morza, zna doskonale i inne „narodowe Bałtyki”, czego dą dowidz statkami, znakiomym swoim odczycie.

Przynajmniej się zdry prelegent mówił, czulem potężny wiew wiartu od morza, zdawało się mi, że ide razem z prelegentem w tajemniczą dżunglę celjoniską rozmawiam z tubylcem o jego starożytnej. I teraz jeszcze widzę olbrzymie kwiaty, wyrósłe wśród lasów i skał celjoniskich, bujne nagle i ide na połowanie na słonie, z całą armią polbitych i brniatnych mieszkańców wyspy.

Niemą jak młodość i radość, ale niema jak podróż! Takie podróże, jakie przedsięwzięcie Dr Sielecki! Zadródo udziela się mimowoli człowiekowi, że nie może plynąć po dalekich morzach, żółtych, błętych i czerwonych, wędrować przez niezbadane jeszcze dzisiaj lądy, gdzie żyje tygrysy i lampart, gdzie cytryna i palma dojrzewa, gdzie o purpurowym zachodzie słońca woła z minaretu muezzin: „Allah el akbar”!

Ale... ale... „Cudze chwalicie, swego nie znacie”... Powiedziałem z zakończeniem prelegent, że część dla cudzej ojczyzny i podziw dla niej nie powinna stać na przyszłości miłości do ziemi rodzimej. A wiec do skałnych Tatr, do zielonych nizin mazowieckich, wczeham i topola obramowanych, do sosnowych borów i do naszego kochanego i najdroższego morza. Polskiego morza!... O tem wszystkim będzie mówił na następnym odczycie w sali ratuszowej w niedzielę 27 lutego o godzinie 6 wieczorem Dr W. Kozłowski.

Prawda, że wszyscy hurmą tam pójdziemy?

Ta-Szcze.

Wiadomości bieżące.

Kalendarz: Sobota 26 lutego — Małgorzata.
Niedziela 27 lutego — Aleksandra.
Poniedziałek 28 lutego — Romana.

Biblioteki i czytelnice:

Biblioteka im. Szupskiego: otwarta codziennie od godz. 3.30 po południu.
— Kąsnowa: w poniedział. od 7—8 wieczór.
— TSL: we wtorki i piątki od 5—6 wieczór.
— Czytelnia Kobiet: we wtorki i piątki od 5—6 wieczór.
— Zw. Inwalid. Woj. w soboty od 5—7 w.

Nocne dyżury aptek. Apteka p. Jarosza od 5—7 w. tego do 6 marca.

Osobiste. P. inż. Józef Proskowiecki, dotyczący sprawy kierownik elektryczny kolejowej w warsztatach głównych w Nowym Sączu, przeniesiony został do Dyrekcji Kolei Państwowych w Krakowie.

P. inż. Józef Zachariasiewicz, kierownik Oddziału mechanicznego w Nowym Sączu, przeniesiony został do Rzeszowa, jako kontrolor mechaniczny.

Diabli drukarski zakradli się do notatki, w której wzmianka o zamianowaniu p. Fritza dyrektorem oddziału Banku Polskiego w Nowym Sączu. Zamiast: „Agendy urzędniczej Oddziału pełnił będzie urzędnik tej instytucji p. Mieczysław Wysoki”, ma być: „agendy urzędniczej Oddziału pełnił będzie p. Mieczysław Wysoki”.

Śluby. W sobotę 19 lutego odbył się ślub panny Anasztazy Oleksównej z panem Włodzimierzem Reggem, właścicielem drogerii w Rzeszowie, w kościele parafialnym w Nowym Sączu o godz. 9 przed poł. Związek małżeński pobogosławiał ks. Niwa.

W sobotę 26 b. m. o godz. 7 wiecz. odbył się w kościele parafialnym ślub panny Elżbiety Stachurskiej z panem Wiktoorem Bernackim. Podczas uroczystości śpiewał chór kolejowy „Echo” pod batutą p. Marijana Ryznika. „Szczęść Boże młodej parze!”

Powszechnie wykłady uniwersyteckie. W niedzielę dnia 27 lutego w sali ratusza wygłosił o godz. 6 wiecz. odczyt Dr W. Łoziński, na temat: „Krajoznaz Polski”.

Dr Łoziński, geolog, znany już dobrze publiczności naszego miasta, wygłosił referat o piękności kraj. obrazu w Polsce. Ze mamy u nas wspaniałe malarstwo w przednim położeniu, o tem każdy dostrzeże wie, lecz nie każdy miał możność poznać je. Trzeba więc korzystać z okazji poznania ich przy najmniej z obrazów, których przeszło 60 prelegent wywiesił.

Analizując nie tylko do starszego społeczeństwa, ale i do młodzieży, aby korzystała z każdej sposobności poznania swojej Ojczyzny i jej ułamała ją cennieć i kochać.

Stała gimnastyka dla pań odbywa się w Sokole we wtorki i piątki od 7 do 8 wieczór.

Zgłoszenia przyjmujące się i informacje udziela w czasie lekcyj.

Od 2 marca rozpoczynają się lekcje gimnastyki dla dzieci, gdyż liczba zgłoszeń będzie dostateczna. Informacji udziela Wydział Szkół. Zgłoszenia przyjmuje prof. Kosiński.

Wykrycie fałszywej gorzelnii w Barcicach. Woicich Łachner i Jan Garwol chcieli się zabawić w fabrykantów wódki. W tym więc celu skonstruowali sobie przyrząd do jej podjęcia. Niestety tak wynalazcy jak i ich wynalazek zostali ciężko kierownikowi oddziału kontroli skarbowej p. Szybiszowi „skonfiskowani”. P. Szybisz ma, jak stać widać, niemało sprytu, gdyż „wynalazł” już kilka takich „zakazanych fabryk”.

Matka Szwarcewkoń, s. Stefania Gajlowskiej, pod staranną reżyserją p. Stęka Filipowicza, grała artysty Teatru Robotniczego w Nowym Sączu we środę 2 marca i we czwartek 3 marca b. r.

Staraniem Klubu akademickiego odbędzie się z początkiem marca recital organowy O. prof. Rizio. O. Rizzo reprezentuje u nas współczesne prądy w muzyce kościelnej, jako zaś mistrz organowy, jest największym organ Nowowieskiego. Recital ten będzie atrakcją dla muzycznego Nowego Sącza. Szczegóły będą później podane.

WIADOMOŚCI Z POLICJI.

Znaleziono torbę czarną damską skórkową dnia 13 b. m. Ponieważ dotąd nikt się po nią nie zgłosił, oddana została do tut. Magistratu, celem przechowania. W torce znajdują się: chusteczka do nosa, kieszka do nabożeństwa i lusterko.

Znalazła skórkową, popielatę torbkę, własności p. Blanki Zuckerowej z Nowego Sącza, zechce złożyć zgłoszenie w tut. komisariacie. Torbka zawierała kwotę 4 zł. 2 chusteczki i 1 puderniczkę.

Zwłoki nieznanego mężczyzny znaleziono 6 lutego w miejscowości Szczakowej nad brzegiem rzeki Przemszy. Denat miał skroń przetrzoną. W kieszeni znajdował się pistolet automatyczny, bilet kolejowy III. klasy Zostochowa—Kraków i papierosy nielowa z monogramem „J. H.” — Wzrost 1,70 cm, postać smukła, włosy ciemno-blond, nos duży, nieco orli. Ubranie posiadał samobójca koloru ciemno-popielatego, czapkę cyklistowską, trzewiki czarne z cholewkami zamiszewymi. Kto mógłby udzielić jakiegokolwiek informacji w powyższej sprawie, zechce zgłosić się w tut. komisariacie p. P.

Kradzież z włamaniem dokonali niewysłudzeni sprawcy 21 lutego do korytarza mieszkanca Jana Cuiły w Nowym Sączu i zabrali 80 kg. słoniny, po czym zbiegli. Policja jest na tropie złodziei.

„Wróble” w klatce. Przytrzymano przez niedoświadczoną transakcję Stefana Wróbla z Bieżyńskich, Wróblówna skradła złoty zegarek, 1 srebrnego gułdona, 1 fiaszkę wódki i pudełko papierosów, łącznej wartości 200 zł. Zaplano ją w chwili, gdy uśpiła w sądzie z zegarek u jednego z tut. jubilerów. Wróblówna osadzono w aresztach sądowych.

PODZIEKOWANIE.

J. Wielmożnemu Panu Doktorowi Jasińskiemu, dyrektorem Szpitala powszechnego w Nowym Sączu, jak również J. Wielmożnemu Panu Doktorowi Amel-senowi za szczerze przeprowadzoną operację i wyliczenie z bardzo ciężkiej choroby naszej odczeczki Stanisławy. — składamy serdeczne „Bóg zapłać”.

Płetrowie Janikowie.

Ze Starego Sącza.

(St.) W ósmym numerze naszego pisma donosił się o napadzie na plebanie w Starym Sączu, a jako sprawcę napadu podaliśmy p. Cebulę. Otóż jest to nieprawda, bo jak się okazało, p. Cebula był zupełnie w tym wypadku niewinnym i został niesłusznie posądzonym, natomiast sprawcą napadu był niedawno ujęty bandyta Grabiec, wraz ze swą żoną, Grabowicą napad ułatwił parobek z plebanii, z którym ten był w zmoście. Parobek ten został przez miejscową policję przyszeszowany i oddany w ręce sprawców.

(Ts.) Sasiadzi pani R. skarżą się, że nie mogą spać, bo p. T. P. M. Z., wyprowadzając o godz. 3—4 awantury po ulicy. Zhanidaniem tej sprawy powinna się zająć policja.

Z Nowego Targu.

Ludźmierze się budzi. W najbliższą sobotę ma się tam odbyć widowisko, urządzone staraniem pań nauczycielek pod hasłem: „Zacząć przyjemność

operacje przeprowadzono również zapomocą tanków, a zamknięte sklepy, po wymaniu drzwi, rabowano. Tylko spokojni turyści zachowali równowagę w tych groźnych momentach, fotografując z zimną krwią przerażającą sceny walki.

Trzeciego dnia bombardowania Francuzi ogłosili komunikat, żądając od mieszkańców Damasku wydania 3000 karabinów i 100.000 funtów złotych kontrybucji. Żądaniu stało się natychmiast zadaniem. Straty materialne Damasku obliczają na 12.000 funtów złotych tureckich, zaś liczne ludzi, którzy uciekli z Damasku i Souleidy do Beyrutu na 100.000. Hotel i mieszkania prywatne w Beyrucie były przepelnione, za łóżko płacono się po 200 tanków.

Panałowali tu również wroście nastroje żywiołu muzułmańskiego przeciw innym wyznaniom, a w związku z tem i prowokacje.

Na tem też znany jest powszechnie następujący wypadek: Na zboczach jednej z gór Libanu znaleziono 5 trupów chrześcijan, zamordowanych prawdopodobnie przez żołnierzy. Zbrodnie te zarzucono muzułmanom i zarządcono pościg za zbrojcami, ska-

z pożytkiem”. Program, jak na wieś, wcale barwny, ciekawe tylko, czy wysiłek ten nie pójdzie na marne, materiał bowiem, z którego czerpały się sceny, jest twardy i zwykle wpatliwej wartości. — W każdym razie wzmiankowana impreza będzie do wódem, że nauczycielstwo nie spł. lecz pracuje jak może, uświadamiając i ucząc.

Stołowe mrozy. Dnia 21 i 22 b. m. termometry wskazywały 35 stopni Celsjusza zima i to o godzinie 9 rano. Wczesnym rankiem był mroz o 2 stopnie wyższy.

DŁA SZKOŁ DO ROBÓT RĘCZNYCH
włóczki, welny, bawełny D. M. C., jedwabie sztuczne i prawdziwe nici, przędza oraz różnego rodzaju dodatki do krawieczyny bezkonkurencyjne w firmie:

KAROL SOZAŃSKI

Nowy Sącz, ul. Jagiellońska 2.

Bibliotekę D. M. C. z wzorami przepięknych robót ręcznych na składzie

Kącik radiowy.

Nowe transmisje muzyki tanecznej przez radjo.

Wydział programowy „Polskiego Radja” wprowadza w najbliższych dniach nowe umacnianie w dziale transmitowania najnowszej muzyki tanecznej. Transmisowane będą jazz bandy z cukierni „Wielka Ziemiańska” dobiega kawa, co zresztą zbiega się z wyjazdami tego zespołu z Warszawy. Natomiast wydział programowy zawarł już umowę z dwoma zespołami: z zespołem koncertowym z restauracji hotelu „Bristol”, oraz zespołem kawiarni „Gastronomia”. Koncert z restauracji hotelu „Bristol” transmitowany będzie w niedzielę, czwartki i soboty po koncercie wieczornym, koncert z „Gastronomii” zaś w poniedziałki i czwartki między godz. 17.30 a 18.30.

Radio ratownikiem podczas powodzi.

Według doniesień pism belgijskich, podczas ostatnich powodzi w Belgii, radio oddało usługi nieocenione w akcji ratunkowej, gdyż za pośrednictwem tego zawiadamiane były zagrożone okręgi o zbliżającej się powodzi.

Alarmujące wiadomości, które podawała radiostacja belgijska, dochoły do uszu prowincjonalnych radiomatorów, którzy przestrzegali mieszkańców danej miejscowości o zbliżającej się powodzi. Dzięki temu zdołano ująć z życiem setki ludzi, którzy w innym wypadku znaleźliby śmierć w nurtach wzburzonego żywiołu.

Radio dla tanków.

W Anglii dokonano ciekawych prób zastosowania do tanków telefonu bez drutu, zapomocą którego te ruchome twierdze mogą obecnie otrzymywać rozkazy, oraz instrukcje.

Wyniki wypadły nader pomyślnie. Jest to ulepszenie o znacznej doniosłości. Użycie tanków było bardzo ograniczone wskutek tego, że dotychczas nie mogła być komunikacja zamkniętej wewnątrz załogi pancernego wozu z dowódcą i w ogóle ze światem. Komendant tanku korzystać mógł jedynie z mstruści, udzielonej mu przed wyruszeniem, po-czem musiał działać na własną rękę.

Z cyklu: „KORRESPONDENCJE ZAGRANICZNE”.

Tragedja Damasku.

(Korespondencja własna P. A. P. u.)

Na pokładzie statku „Leopolis w furym 1927. Walki w Syrii obok momentów heroicznych lub bohaterstwa, obok sielankowej partyzantki Druzów, miały też swoje strony tragiczne. Jednym z takich momentów było bombardowanie Damasku, któregoopis podaje według zeznań naszego świadka, uciekiniera z nieszczęsnego miasta.

Wskutek bombardowania miasta przez Francuzów, powstał pożar, który ogranał szybko dzielnicę gęsto zaludnioną. Mieszkańcy, znajdujący się w płonących domach, zaczęli wskakiwać przez okna, lecz wielu z nich, a zwłaszcza kobiety i dzieci, znalazło śmierć w płomieniach. Ogień karabinów maszynowych i dział, wymierzony w stronę domów, uniemożliwiał wyjście z nich, a odwzinał, którzy mimo to opuszczali wątpliwe schronisko, ginąc od kul.

Według raportów angielskich i amerykańskich,

zując ich zaocznie na śmierć. W związku z tem chrześcijanie zaczęli się zbierać przeciw muzułmanom, aby zapobiec na przyszłość podobnym wypadkom. Udało się to jednak tylko częściowo, gdyż pragnący spokoju miejscowi chrześcijanie, po zbadaniu sprawy, uspokojili wzburzone i stanawiane masy.

Operowały tu również po stronie Francuzów siły milicji armeńskiej. Wojna domowa rozwinęła się, jak zawsze, żywioł prywatny, zemsty osobistej i doniosłość. Oddział złożony z 45 Arabów zakwaterował się na opoduncznej we wsi Djernem. Mieszkańcy zawiadomili o tem pobliskie posterunki francuskie, a wysłany pułk piechoty schwytał wszystkich. Byli to prawdopodobnie kombatan ci turecy, nie przyznający się do żadnej narodowości. Zginęli wszyscy w sposób tragiczny przez rozstrzelanie. W ogóle ten turejszy dął wiele reminiscencji historycznych, a bohaterstwo brata się tu często z podłością i okrucieństwem. Skutki tej nieszczęsnej polityki europejskiej, która omija rękę w krwi Wschodu po wielu latach wielkiej wojny europejskiej.

Zawiadomienie.

Niniejszem podaje się do wiadomości P. T. Publiczności, iż firma

SINGER SEWING MACHINE COMPANY Z CENTRALĄ W WARSZAWIE

posiada na składzie w NOWYM SĄCZU przy ul. Wałowej 1. wielki wybór maszyn do szycia oryginalnej marki „Singer” najnowszej konstrukcji, nadające się również do mierzekowania, haftu i endlowania oraz maszyni rękoźmiennicze.

Dla uproszczenia tej najłatwiej w świecie maszyny do szycia najszerszym warstwowi, dostarcza firma Singer Sewing Machine Company awa maszyn na spłaty w ciągu 10-12 miesięcy.

Nabywcom maszyn Singera przysługuje prawo bezpłatnego korzystania z kursu kroju, szycia i haftu artystycznego, który rozpocznie się w najbliższych dniach w Nowym Sączu przy ul. Wałowej 1.

Singer Sewing Machine Company.

Z KRYNICY.

(Zet.) Zaprowadzenie całodzienniej służby w telefonii i telegrafii. Z dniem 20 b. m. zaprowadzono w tut. urzędzie pocztowym całodzienną służbę w oddziałach telefonicznym i telegraficznym, t. j. od godziny 8 rano do 9 wieczór bez przerwy. O wprowadzeniu tego udogodnienia czyniło starania Oremjan J. facielci wili i pensjonatow. (Sprawę tę poruszaliśmy w „Gonieu Podhalańskim”).

Również od 21 b. m. zarządzo dwurazowe dorozczenie listów.

Zarządzenia te, tak tut. obywatela jak i goście kapielowi przyjęli z prawdziwym uznaniem, widząc, że władze pocztowe uwzględniają zadania mieszkańców. — Jest to duża zasługa energicznego naczelnika urzędu pocztowego p. Wilkosza.

(Zet.) Jak to było się siedzieć przy ciepłym piecu i gawędzić, nając fajki — powiedzieli sobie Ludwik Wilk i jego trzej towarzysze robotnicy, zabierając w tym celu drewniane poręcze z mostu koło rzeki. Tęto tanięgo systemu opalania mieszkań nie uznał posterunek policji państwowej i po przeprowadzeniu dochodzenia im milien towarzysystem się zapiekowało.

(Zet.) Zarabiał w czasie choroby. Robotnik Stefan Seidera udał się do lekarza zakładowego Dra (tęskiego) i jako chory otrzymał od tegoż asygnta na wypłatę zasiłku z Powiatowej Kasy Chorych w Nowym Sączu za czas choroby, t. j. do 5 lutego. Sprawy Seidera chciał zarobić, więc dopisał tylko jedynie przedpłatą i zażądał wypłaty zasiłku za 20 dni. Zasiłek napewno wypłaci mu Sad, któremu sprawę do dalszego załatwienia odstąpiło.

(Zet.) Samozachowanie to zdrowy sport. Z tego założenia wychodząc, wywożyczył sobie Stanisław Prokop u Abrahama Flara żelazne saneczki bez widzy właściciela. Saneczki przemaslował, przerobił i w całej pełni używał tego przyjemnego i zdrowego sportu. To miłe zajęcie przerwał jednak posterunek policji państw. który pomimo pomysłowości Prokopa sprawę wysłędził.

(Zet.) Benefis Henia Domańskiego. W dniu 17 lutego w kawiarni Lubelskiej w Domu Zdrójowym odbył się benefis najznakomitszego dziś w Polsce humorysty i recytatora Henia Domańskiego. Humor polski, polska swada ma dziś w Domańskim jedynego budujące przedstawiciela, to też sala kawiarniana wypełnioma była po brzegi. Na program złożyło się mnóstwo monologów, kuptelów i oryginalna mistrzowska gra na ustnej harmonice. Musimy podziwiać netylko samego artystę, którego w Polsce zna najmniejsze dziecko, ile jego, niezmordowaną wytrzymałość. Trzy hie godziny wypełnił sam. Dał z siebie wszystko, co mógł, dał „kawały” nowe, aktualne — P. Domański nie jest i leniwym i pracuje, nie idąc w ślady innych humorystów, którzy operują ciągłe repertuarem, który dobrze już iraci myszka. P. Domański opracowuje stałe nowe tematy — przy najbliższych odwiedzinach da nam znówu coś nowego. Krynica zawsze serdecznie przywita Domańskiego, bo mało bierze, a dużo daje.

(...skic). Ciekawe eksperymenty. Dziwny naprawde zastosowany w naszym zdrowioiskowym systemie leczenia psów, wzorowany chyba w jakiejś miejscowości z dzikiej Afryki. Do niedawna urządzano formalne popierania z dubeltówką i w biały dzień mieli goście nieprzyjemności tu i ówdzie obserwować przelane ofiary, wijące się w przedśmiertnych bukach.

System ten zastąpiono w ostatnich czasach innym, w skutkach netylko straszniejszym dla ofiar, ale zagrażającym wprost życiu ludzkiemu.

Straż zdrowioją oprócz broni, zaopatrzona jest w „kibelbaski”, nadzwyczaj galkami ze sterylizma w braku innego zajęcia karmi ją nalwne psy, bez względu na rasę, pór i miejsce.

Nie do rzadkości należą także obrazy, kiedy przed Domem Zdrójowym, lub gdzieś na nublwych miejscach — struty pies, obłany cały plamą, wzbudza litość i posraha w przechodniach, którym przeważnie są goście chorzy, szukający w Krynicy wypoczynku.

Jakie straszne następstwa może wywołać praktykowanie tutaj zwyczaj trucia psów, niech posłuży autentyczny fakt, który wydarzył się przed kilku dniami.

U znanego obywatela p. K. struto rano dwa psy. Przyzwłano do domu zwierzęta, bez wpływem dżdżalicy truciźnie, palone pragnieniem, przyciągnęli do mieszkań właściciela. Ten nie przypuszczając, jaki jest powód niesamowitego zachowania się psów, zaczął jednemu z nich ręką oserać pianę z pyska, poczem mimowolnie dotknął swoich ust. Po chwili poczuł spiekot na wargach i zorientowawszy się w sytuacji, pobiegł do lekarza, który udzielił mu odpowiedniej pomocy.

Jak z powyższego zdarzenia można sądzić, o nieszczyście nie trudno, tem więcej, jeżeli się weźmie pod uwagę niesławność dzieci, lub co gorzej, że nieś, chwilowo odnierniejszą na działanie strychiminy, może dostać wścieklizny i pokasać szereg ofiar.

Tępienie psów jest konieczne, zwłaszcza bezdomnych włóczęgów. eksperymenty jednak krynickie zasługują na miano „dzikich”, którymi winne się zająć odpowiednie władze i Towarzystwo ochrony zwierząt.

(Y) Zima w ostatnich dniach zaklimatyzowała się na dobre w Krymcy. Do 40 cm. świeżego śniegu zesłały łaskawe nieba, a mrozik do 24 stoni R. trzyma od kilku dni, zmuszając gości do siedzenia w ciepłych mieszaniach. Zbliża się św. Marci. — wzbierzemy jaka, będzie prognoza na mawiec.

Wolne Zehranie mieszkowca T. S. L. odbyło się w niedziele 13 b. m. Po złożeniu sprawozdania rocznego, dokonano nowego wyboru Zarządu. Przesem został wybrany kierownik szkoły zwyczajnej, pan Poron.

Przyjechali do Krynicy w czasie od 11 do 22 lutego:

Dom Zdrójowy: Dyr. Smoczyński Zygmunt z Tuczna, Ginenbergowa Salomea z Krakowa, Wyszyński Halina z Krakowa, Malówna Iza z Dobisławem, Dr Żabliński Albin z Krakowa, Morstin Ludwik z żoną z Pławowic, Plewkiewiczowa Józefa ze Sławna, Kierska Aniela z Pniawa, Huskova Zofia z Relowic, Jasinski Zygmunt z Warszawy, Zdzichowska Stefania z Wilna, Hoppe Józef z żoną z Lisskawa, Kwiecińska Wanda z Warszawy, Głowacka Aniela z Anusima, Aptell Eliza z żoną z Lwowa, Popiel Michał z Wojny.

Nowe Łazienki: Dombrowska z żoną z Łubki Stare, Steinhausewa Stefania z żoną z Lwowa, Wierzbicki Wacław z Warszawy, Jarzyński Stanisław z Kocislen, Inż. Herman Aleksander z Ząbkowic, Walz Karol z żoną i żoną z Krakowa, Jawiński Bolesław z Warszawy, Hr. Komorowska Maria z Żalutyna, Milewska Ludwika z Poznania, Samuniowski Edward z żoną z Użenka, Reznikowa Maria z Łodzi, Siemiatkowska Helena z Woysławic, Dr Spatz Maurycy z Krakowa, Dr Rucker Jan ze Lwowa, Gomoliński Zygmunt z Łodzi, Rydłowa Olga z Woli Mieleskiej, Dyr. Stachiewicz Roman z Chorzowia, Major (Gulowski) Mieczysław z Warszawy, Dyr. Rudnicki Wojciech z żoną z Warszawy, Dzwonkowski Tadeusz z Janiszewa, Grzybek Franciszek z Jarosławia, Hamlikówna Helena ze Lwowa, Minzowa Beła z Sosnowa, Zmigródka Dora z Krakowa, Dobrzycki Stanisław z Poznania, Prof. Uniw. Hrynkowski Konstanty z Poznania, Kępińska Iza z Bielska, Lanowska Wiktoria ze Lwowa, Inż. Donau Spindler Ignacy z żoną z Warszawy, Krzyżanowski Kazimierz z Chodorowa, Kleniewski Władysław z żoną z Bielic.

Dom Katolicki: Paszkowski Kazimierz z Warszawy, Kopcak Józef z Królewskiej Huty, Chednicki Arián z Okalewa, Rankowski Feliks z Poznania, Michalski Jan z żoną z Warszawy, Żylicz Ignacy z żoną z Góry.

Pensjonat „Gopłana”: Inż. Korycki Stefan z żoną z Warszawy, Langerowa Janina z Jarosławia, Oleksińska Helena z Romanówka, Kapińska Grażyna z Warszawy, Dabska Celina z Poznania.

Pensjonat „Szczerbiec”: Halina Tarnowska z Milanówka, Liche Irena z Milanówka, Martyński Jan z Warszawy, Pawlickiewicz Helena z Warszawy.

Pensjonat „Prezydent Wilson”: Szulc Adolf z żoną z Warszawy, Zafusowski Paweł z Warszawy, Kościuszkiewicz Zofia ze Starego Bieronia, Krupski Edward z żoną z Warszawy.

Pensjonat „Siedlisko”: Wykowski Wacław z Krakowa.

Hotel „Trzech Róż”: Kohn Jakób z Warszawy, Pytowska Helena z Łodzi, Grinbaum Helena z Katowic, Markowicz Róża z Kalisza, Driller Rubin z żoną z Krakowa, Wittłnowa Franciszka ze Lwowa, Zayden Jakób z Mielska, Fischthalen Moses z Częstochowy, Dr Aptel Jerzy ze Lwowa, Kaczarska Maria z Łodzi, Finken Leon z Bielska, Dresner Rozalia z Krakowa, Hellerowa Doroa z Krakowa, Goldberg Hil z Zamósia.

Willa „Pod Kościuszką”: Michałowska Elżbieta z Pławowic.

Willa „Bronisławy”: Woleński-Hersztic Augustyn ze Zbaraża.

Willa „Brewina”: Szwaibowa Helena z Jodlicz.

Willa „Pod Zegarem”: Gajewska Helena z Warszawy, Kępiński Zygmunt maj. Ważywo Kmiecie, Beritdowa Olga z Łodzi.

Willa „Giewont”: Rastowa Zofia z Warszawy, Szulcowa Helena z żoną z Droszek.

Willa „Pod Ulanem”: Kohn Josef z Warszawy, Dr Berent Stanisław z żoną z Warszawy.

Willa „Pod Pogonią”: Trennerowa Amelią z Bedzina.

Willa „Dewatis”: Kasinowski Antoni z żoną z Łodzi.

Willa „Alpejska”: Tarnawska Zofia z Warszawy, Wila „Krakus”: Falter Artur ze Lwowa.

Willa „Boelanówka”: Borucki Eugen. z Groszic.

Pensjonat „Pod Kosymerem”: Michalewska Elżbieta z Polowic, Drabikowa N. z Łodzi, Wileńska E. z Łodzi.

Willa „Alfredówka”: Lewin Samuel z żoną z Łodzi.

Willa „Langer”: Hochmann Jakób z żoną z Częstochowy.

Zdolnych

Akwizatorów -- inkasentów

za stałą pensją i prowizją z a r a z poszukuje

na Nowy Sącz, Zakopane, Krynicę i inne miejscowości na Podhalu „Goniec Podhalański”.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

WP. Tad. Kuhnien, Wilno. Niestety, nie możemy. Adres przywratny p. Tadeusza Szczepczyński: Nowy Sącz, Dabrowska 1914. Druk kosztowny. O tytuł frazszka! 1 egz., str. 84. Korektę lepiej osobiście przypilnować, a najlepiej sanemu przeprowadzić. Za gratulacje dzieki.

Pp. K. Fol, Bol. Haln, J. Szcz., Sosnowicze. Serdeczne dzieki za życzenia. Otrzymaaliśmy. Chcemy być łącznikiem między Podhalanami w całej Rzeczypospolitej, Cześć!

WP. Winc, Hincszek. Nowy Targ. Wstep — do brze... Pchnąć „Prolog” trudno, bo tyle aktualnego materialu! „Jak gwiazdy” — otrzymaliśmy i pódzie szczybić, niż tamto, bo krótsze. Troche ciepłocioty.

Pani St. Bor., Kielec. Dwutygodnik młodzieży: „Lot”. Adres: Glimnazjum greckie, Nowy Sącz. Najlepiej na ręce p. Marjana Mikuty, kl. 7a. — Obowiazkiem Sadeczanina popierać bezwzględnie.

ZAKOPANE

od A do Z.

NARCIARSKA RYWALIZACJA NARODÓW.

(Od naszego korespondenta).

Zakopane, w lutym.

Przez cztery dni, od 17 do 20 lutego, Zakopane żyło międzynarodowymi zawodami narciarskimi o mistrzostwo Polski.

Przebieg poszczególnych konkurencji, wyniki, przewidywania były na ustach wszystkich. Na ulicy, w kawiarniach, w pensjonatach o niczem imeni nie mówiono. Udzielało się to nawet tym, u których sport nie budzi zainteresowania.

Zawody zapowiadały się niezwykle interesująco. Warunki śnieżne pierwszorzędne. Program zawodów nadzwyczaj urozmaicony. Zapowiadał: Bieg wytrzymałości na 50 km., bieg na 18 km. do kombinacji ze skokami o mistrzostwo Polski, bieg wojskowy na 18 km. o mistrzostwo armii polskiej i DOK V., międzynarodowy bieg wojskowy w konkurencji międzyarmijnej, wojskowy bieg patrolowy z ostrym strzelaniem do tarcz na 30 km., wojskowy bieg z przeszkodami na 7 km. i pokazowe ćwiczenia wojskowe w natarciu piechoty i oddziałów narciarskich ze współudziałem karabinów maszynowych, artylerji i eskadry samolotów. Zjeżdżał zawodnicy pięciu państw: Czech, Szwedzi, Austriacy, Rumuni i Węgrzy, trochę dygnitarzy (mnień niż zapowiadano) i tłumy ciekawych z całego kraju, a nawet z zagranicy.

Wszystko zapowiada się nadszpedkowanie, aż tu nagle w noc przed zawodami zrywa się śnieżna wichura, trwająca przez całe następne dwa dni. I zdawałoby się, że zawodnicy zrezygnują z biegu, choć wydaje się wprost niezrozumiale, jak można startować na 50 km. przy mroźnym wichurze i miewiałoby zadymne śnieżne, tarasujące zaspami trasy. Znalazło się przecież 16, których łarty wół pchnął do kilgudzinnej wadki z śniegiem. Iu doszło do mety, wśród nich przeszło 40-letni narciarz zakopański, członek Sekcji Narciarskiej Towarzystwa Tatrzńskiego Henryk Bednarski. Większość osiągnęła bardzo dobre czasy, poniżej 6 godzin. Na plan pierwszy wybił się znakomity długodystansowiec czeski Franciszek Bujak (H. D. W.) z Cieszyna. Za nim po 2 min. i 5 sek. przybył w świetnej formie Polak, również Franciszek Bujak (S. N. T. T.). Okazało się jednak, że narciarzowi czeskiemu pomagano w drodze, że co został zdyskwalifikowany, tak że pierwsze miejsce przypadło do faworyta naszego Bukajowa. — Równocześnie w dniu tym odbył się 30-kilometrowy bieg wojskowy z udziałem patrolów — polskiego, czeskiego i rumuńskiego. Każdy patrol składał się z oficera i 3 żołnierzy. Na starcie z niecierpliwością oczekiwali na wynik biegu atleci czeski, w towarzysztwie naszej i czeskiej starszyny wojskowej. Należęcy czas osiąga patrol czechski: nasz patrol ma czas gorszy za ledwie o 35 sekund, acz na 6 kilometrów naszym zepsuła się narta i stracono 3 minuty na jej naprawę. — Patrol rumuński ma od naszego czas gorszy o 2 min. 51 sek. Bieg ten był połączony z ostrym strzelaniem do tarcz. Patrol rumuński oddał 4 strzały celne, czeski 5, nasz zaś errał do wszystkich 6 tarcz, dzięki czemu mimo trochę gorszego czasu od Czechów zdobył w międzynarodowej konkurencji patrolowe pierwsze miejsce. Ponadto na tym samym 30-kilometrowym dystansie odbył się jeszcze bieg patrolowy o mistrzostwo armii polskiej, który przyniósł zwycięstwo patrolowi 3 pułku strzelców podhalańskich. — Na ten zakończono pierwszy dzień zawodów. Zadymka śnieżna nie ustawała.

Dzień następny miał być dla widzów — niesporów — najciekawszym. Pokazowe ćwiczenia wojskowe w natarciu patroli narciarskich ze współudziałem karabinów maszynowych, artylerji i eskadry aeroplanów. Dzień ten jednak nie dał spodziewanej ości; śnieżna, wicher, mgła zasłaniały widok i przeszkadzały udziałowi aeroplanów w natarciu. Mimo to pokazom przysługiwało się ponad 1000 widzów.

Dzień 19 lutego przyniósł już na właściwy początek mistrzostw (bieg 18 km., bieg o mistrzostwo pań na 7 km. i wojskowy trójczłonowy narciarski: Polska — Czechosłowacja — Rumunia) świetne warunki atmosferyczne: doskonały śnieg, spokojne powietrze i słońce. Kilka tysięcy widzów od startu i mety ustawiło się w dwuszerzy na obydwu stronach trasy na przestrzeni blisko półkilometrowej.

Nowak, Niemcey — dwaj Czechi, zajmują pierwsze miejsca, 4 następane nasi (wśród nich młody narciarz III. klasy Bronisław Czech), siódme spodziewany mistrz Wende (Czechosłowacja), mistrzowi Austrii Rattayowi przyspada 12 miejsce. Szwedzin i Rumunów jeszcze gorzej. Okazało się, że groźnymi przeciwnikami są jedynie Czechi.

Dzień następny — „clou” zawodów — skoki, zdecydowały o palmie pierwszeństwa. Wojskowy trój-

mecz narciarski — w dniu tym zwyciężyła bezapelacyjnie świetnie wyćwiczeni nasi wojacy. Na drugim miejscu są Czechi, na ostatnim Rumuni. Mistrzostwo pań zdobywa bezkonkurencyjna narciarka nasza p. Lotecznowa (K. T. N.) ze Lwowa, która ostatnio święciła triumfy na zawodach w Chaminix. Do biegu pań stawały przedstawicielki Czech i Austrii. Pierwsze odpady, Elly Stiller (Austria) zajęły szóste miejsce.

20 lutego przy wspaniałej pogodzie ciągną niedzielną tłumy na skocznię pod Krokwią. Dzień największej emocji. Las głów ludzkich, wpatrzonych w górę. Wybija się niezrównany Wende najdłuższymi, najpiękniejszymi skokami. Doskonali jest Niemcey, z naszych: Bronisław Czech, Żytkowski, Łankosz, Krzeptowski i Sieczka. — Szwedzi, Austriacy i Węgrzy nie pokazują specjalnej klasy.

Zbiera się kolegium sędziów. Z kombinacji biegu i skoków mistrzostwo Polski na rok 1927 zdobywa Niemcey (Czechosłowacja), drugie miejsce Wende (Czechosłowacja), trzecie i pierwsze z Polaków Br. Czech, Rattay (Austria) siódme, Linstroem (Szwecja) trzynaste.

Tak więc armia nasza wyszła z zawodów w zupełnym tryumfie, cywili narciarze zajęli w poszczególnych konkurencjach chłubne miejsca.

Puchar przechodzi mistrzostwa Polski pozostał niedobity, trzeba bowiem mistrzostwo uzyskać 3 razy pod rząd, w dwóch zaś ostatnich latach miał je Wende.

Wspomnieć jeszcze należy o skokach poza konkurencją, w których młody Łankosz zyskuje największy w dniu tym skok — 49 metrów i ustanawia nim rekord skoczni i rekord polski. — 13-letni zaś góralczyk Marusarz skacze 35,5 metra. W skokach poza konkurencją niezwykle efektowne wypadki poniaty przez publiczność z entuzjazmem podwójny skok wspólny Krzeptowskiego i Sieczki.

Organizacja zawodów techniczna bez zarzutu. Dziwić się jedynie należy organizatorom, którzy na każdym kroku okazali nierozumienie znaczenia prasy i utrudniali nawet jej przedstawicielom prace.

(kap.) Wojskowy aeroplan na płozach lądulę w Zakopanem. Onegdaj w porze popołudniowej Zakopane ogłodziła rzadka senacja. Aeroplan wojskowy wyładował na oblodzonej wzgórzu Wilczniku, a zdawałoby się, że Zakopane nie posiada odpowiednich terenów do lądowania. Aeroplan zmuszony był do lądowania wskutek braku oliwy do motoru. Aeroplan posiadał rodzaj nart, tak zwane płozy, na których dokonał szczęśliwie lądowania. Prowadził go kapitan-pilot Dabiński.

(kap.) Niezwykłe mrozy w Zakopanem. Po silnych wiewach, trwających przez kilka dni, nastąpił w Zakopanem niezwykle silny mroź. Temperatura nawet w słońcu dochodziła do 12 stopni mrozu. Pod wieczór mroź się wzmacniał, dochodząc do 29 stopni Celsjusza, w górach przekraczał 30 stopni. Obecnie mroź nieco zelżał, utrzymuje się jednak ciągle na poziomie ponad 20 stopni. Tak silny mroź są nawię w Zakopanem rzeczą niezwykłą.

(kap.) Tydzień lotniczy w Zakopanem. Tydzień lotniczy, który odbył się w kraju jeszcze w jesień, został wyjątkowo na terenie Zakopanego, wskutek małej w tym czasie frekwencji gości, odłożony na sezon zimowy. Trwa on obecnie od 21 do 28 b. m. Zakopane przygotowało szereg imprez, jak uroczystości akademie, bale, wieczorki i t. d. Równocześnie upodatkowano we wszystkich kawiarniach każdego gościa kwota 20 gr.

(kap.) Nieszczyślij wypadek na nartach w Zakopanem. Onegdaj podczas jazdy na nartach uleci w Zakopanem nieszczyślijemu wypadkowi uległ 7 klasy szkoły powszechnej Kacizek, który doznał niebezpiecznego złamania nogi w dwóch miejscach. Chłopaka w stanie ciężkim odwieziono do szpitala klimatycznego.

(kap.) Jeden brauning narzędziem kilku samobójstw. W pierwszych dniach lutego b. r. popełnił zamach samobójczy, raniąc się ciężko kulą rewolwerową, niejaki Roman Lewicki, mieszkający Stryla. Powodem zamachu samobójczego była nieuleczalna choroba oczu i brak pracy.

Obecnie zdolano ustalić, że Lewicki strzelał do siebie z brauningu, który był własnością s. p. Franciszka Paducha, pracownika kolejowego w Strylu. Tym właśnie brauningiem s. p. Paduch popełnił również samobójstwo jeszcze w ubiegłym roku. Po tym samobójstwie brauning w tajemniczy sposób zginął.

Ten sam brauning poprzednio jeszcze służył jako narzędzie zamachu samobójczego. Dalsza przeszłość ciekawego brauningu nie jest niestety znana.

(kap.) Narty na usługach polacy. Rozwijający się w Polsce sport narciarski staje się powoli, podobnie jak i w krajach północy, nie tylko sportem rozrywkowym, ale znajduje coraz większe zastosowanie w życiu praktycznym. Pierwsze kroki pod tym względem zrobiła służba pocztowa w Zakopanem, która posługuje się nartami przy wyznaczaniu poczty ze skrzynek ulicznych w bardziej oddalonych dzielnicach.

(kap.) Narciarstwo wśród młodzieży. Nasze czynniki sportowe, dbające o przyszłość narciarstwa w Polsce, dokładają starań, by sport ten jak najbardziej spopularyzować wśród naszej młodzieży przez urządzenie wspólnych wycieczek i zawodów narciarskich. Z tego wychodzą, S. N. T. T. urządziła niedawno zawody narciarskie dla dzieci, które, jak wiadomo, dają nadszpedkowane wyniki. Tem też należy tłumaczyć urządzenie zawodów o mistrzostwo Szkoły Zakopanej w Zakopanem, które też dzielnie wypadły. Do tego mają się dołączyć zawody o mistrzostwo gimnazjum w Zakopanem, w których wzięnie udział młodzież gimnazjalna Nowego Targu i Zakopanego. Zawody te najprawdopodobniej zostaną urządzone w końcu lutego, dopiero do mistrzostw Polski.

Szlakiem naszej zagranicznej ekspedycji narciarskiej.

Co opowiada Żytkowski, członek ekspedycji.

W Pontresinie na dworcu oczekiwał nas prezes Bernina Club, będący rocznicę dyrektorom uzdrowiska. Wprost z dworca zawiozł nas do obieranej skoczni, gdzie odbywał się właśnie trening narciarzy włoskich.

Jakie wrażenie uczyniła na was skocznia?

Jest ślicznie zbudowana, zrobiła na mnie tak przyciągającą wrażenie, że chciałem zaraz skakać. Później okazało się, że jest trudna do długich skoków. Trzeba mieć rutynę w wybiegu i orientację w szybkim najeździe.

Jak wypadłoby porównanie jej z naszą skocznią pod Krokwią?

— Na niekorzyść naszej, na której najładniej jest stromy i zalumnie się pod ostrym kątem, co w znacznej mierze utrudnia orientację. Natomiast na skoczni w Pontresinie najładnie jest początkowo stromy, a potem przechodzi w płaski, który, która urywa się na progę. Jest więc czas na wybiecie się i przygotowanie do lotu. Pozostałe skocznie, które oglądaliśmy już w Klosters, Arosie, Cortina d'Ampezzo nie są nadszpedkowane i nasza już bardziej odpowiada celowi.

Z jakim przyjęciem spotkali się Polacy za granicą?

— Lokowano nas w luksusowych hotelach, gdzie mieliśmy po dostatkim wykwanego pożywienia. Ludność odnosiła się do nas z wielką sympatią. Nie mogę zamilczeć owacji, z jaką przyjęto nas na bankiecie w Klosters, gdyśmy weszli w jednokolorowych swetrach, z wyszytymi na rękawach barwami narodowymi.

— To zwiedziście kawał świata — ciągnę dalej rozmowę.

— Tak, ze Szwajcarii pojechaliśmy do Krakowa, a stamtąd z resztą naszych zawodników (Fr. Bujak, Schiele, Br. Czech i Rozmus) już pod kierownictwem kpt. Faechera pojechaliśmy do Czech do Nowego Svetu. Przechodziliśmy tam już do biegu 50-kilometrowym. Poszliśmy na skocznię. Była nieprawdopodobnie oblodzona i zrobiła na nas niemiłe wrażenie. Była wogóle nieprzygotowana. Zamiast trybun sędziowskich, 3 deski. Trasa do biegu była bardzo ciężka, bo już od mety prowadziła podbieg długości 9 km. w terenie zupełnie nam nieznanym. co dawało przewagę Czechom. Konkurencja bardzo silna z tej racji, że do zawodów zgłosił się bardzo silny klub niemiecki z Czech: H. D. W.,

— Później pojechaliśmy do Pragi, skąd specjalnym wozem, łącznie z Czechami do Cortina d'Ampezzo, — mieliśmy czasu dość, by wypocząć. Do biegu na 50 km. stanął z naszych Bujak i na przeszło 40 zawodników zajął ładne, bo XIV. miejsce. Trzeba zaznaczyć, że Bujak startował na 50 km. po raz pierwszy, nie mając treningu nawet na 30 km., tak

że samo dojście do mety trzeba już uznać za sukces nielada. Wyjmię takie są chyba wszystkim znane.

Do sukcesów można zaliczyć VI. miejsce Bronka Czecha w skokach dla kombinacji, zważając na jego wiek i silną konkurencję. Najdłuższy skok w konkursie był 54 m. Z Polaków najdłuższy skok uzyskał Siczka, mimo że był niedysponowany, szwankował na zdrowiu.

A jakie z ekspedycji wnioski o klasie naszych zawodników?

Przed wszystkim Siczka w skokach nie ustępuje zupełnie asom europejskim. Względnie w niego i skoku idziemy stanowczo naprzód. Potrzeba nam teraz tylko kierownika, trenera fachowego, który mógł dać nam praktyczny przykład i pokierować inatorem, którego mamy dość.

Na zakończenie jeszcze, jakie wrażenie wywiesiłeś z podróży?

Ołbrzymia ilość i zupełne zadowolenie. Kapitan sportowy Faecher, który za nas się martwił o wszystko, o wszystko się starał, zadowolony jest nami wprost po oczwisku, co nam na długo pozostanie w pamięci. (kap.).

Rolnictwo w Polsce.

Ile ludności trudni się rolnictwem. Przeprowadzona dotąd parcelacja. — 36 milionów hektarów obszaru rolniczego. Ośrodki uprawy roli i przemysłu rolniczego. Rola wybitna Polski w światowej produkcji rolniej.

Na ziemiach Rzeczypospolitej Polskiej około 62 procent ogólnej ludności trudni się rolnictwem. W warsztacie pracy rolniej: ziemia jest mniej więcej w 35 proc. w rękach większej własności, resztą należy do drobnych i średnich gospodarstw wiejskich. Stosunki te ulegną w krótkim czasie zmianom wskutek uchwalonej reformy rolniej.

Większa własność produkuje głównie zboże, okopowe, nasiona selekcyjne, inwentarz zarodowy, uruchamia przemysł rolny, mniejsza własność skupia w swych rękach chów koni, bydła, trzody, drobiu, produkuje nabiał, okopowe i warzywa. Ustawodawstwo rolne w Polsce unmowało zadziwienie serwitutów, zczalanie (komasacji), likwidację wspólnot. Od czasu uzyskania niepodległości, rząd przeprowadził komasację na przestrzeni 150.000 ha, zamiany gruntów na przestrzeni 50.000 ha, podział własności wspólnej na przestrzeni 8.000 ha. Rozparcelowano w tym okresie 362.902 ha, a w stadium parcelacji znajduje się 312.653 ha. Zagadnienie gospodarstwa karłowatych w najskrajniejszej formie występuje w Małopolsce, gdzie średnia wielkość włościańska warsztatu rolnego wynosi 3—4 ha. W b. Królestwie Kongresowym najważniejszym zagadnieniem socjalnym w rolnictwie była przed wojną próba reformy rolniej sprawa bezrolności i służby folwarcznej. Po uzyskaniu niepodległości przez okres przeszło 1 roku stosunki między pracownikami a robotnikami rolnymi były zastrzeżone i strąki rolni zdarzały się często. Wskutek interwencji rządu od 1919 roku sprawa zaadoptowana została przez zawieranie zbiorowych umów. Dobrowolne te umowy doprowadziły do określenia długości dnia roboczego na wsi na 9 godzin 20 minut przeciętnie rocznie. Warsztaty rolne podlegały nadzorowi państwowej inspekcji pracy. Wynikiem tych umów jest ubezpieczenie robotników rolnych od śmierci, nieszczęśliwych wypadków, oraz zapewnienia ich dzieciom początkowego nauczania.

Ogólna powierzchnia obszaru rolniczego wyniosła na terenie obecnej Rzeczypospolitej 36.108.000 ha. (Grunty one zajmują przestrzeń 17.487.000 ha, to znaczy 48,3 proc., pastwiska i łąki 5.360.000 ha (14,8 proc.), lasy przeszło 8.000.000 ha (23 proc.). Reszta przestrzeni zajęta jest zabudowaniami, sadami, wodami i nieużytkami. Cyfra nieużytków powiększyła się w 1920 r. o obszar odłogów wojennych, obejmujących przestrzeń 3,9 miliona ha. Był to skutek działań wojennych, rekwiwizycji i grabieży. Czerokrotne ofensywy i odwroty zniszczyły w Polsce 1.502.000 budynków. Straty wojny światowej w rolnictwie polskim oszacowane zostały na 7 i pół miliona franków złotych. Produkcja pszenicy zmniejszyła się o 65 proc., innych roślin o 40—50 proc. Od 1919 roku

wszczęta została na szeroka skala akcja pomocy rolnej, na którą zostały przeznaczone kredyty w kwocie przeszło 4 miliard. marek polskich. Wyniki były następujące: do 1920 roku ilość odłogów zmniejszyła się z 3,9 miliona na 2 i pół mil. ha, wiosną 1921 roku wynosiła 1.213.000 ha, jesienią tegoż roku 600.000 ha, a wiosną 1922 roku 370.000 ha. Akcja polegała na dostarczaniu drzewa na odbudowę, kredytu gotówkowego, koni, traktorów, maszyn, narzędzi rolniczych i nasion do siewu.

Z uwagi na odpowiednie warunki przyrodnicze i mniejsze koszty produkcji, rolę spichlerza Polski muszą spełniać Kresy wschodnie, a zwłaszcza południowo-wschodnie: Wołyń i Małopolska wschodnia. Zachodnie województwa b. Kongresówki coraz bardziej zbliżają się gospodarczo do Wielkopolski, zwracając główną uwagę na produkcję roślin przemysłowych i okopowych, jako surowca dla miejscowego przemysłu rolnego. Wschodnie dzielnice Polski, oprócz masowej produkcji zbóż i olejnych produktów, będą u siebie rozwijały na szeroka skalę hodowlę masową inwentarza rolniczego i wytwórczość mięsna. Produkcja mleka natomiast, nabiału, drobiu i jaj rozwija się głównie w środkowych i południowych województwach Polski. Pomimo strat wojennych, dzisiejsza produkcja rolnej Rzeczypospolitej odgrywa w wytwórczości światowej dużą rolę. Polska zajmuje drugie miejsce w Europie w produkcji ziemniaków i żyta, czwarte owce i jęczmień, drugie pod względem hodowanych koni, trzecie bydła i drugie hodowli trzody, nie licząc Rosji europejskiej.

Z HYGIENY.

Uleczalność raka.

Najwybitniejsi przedstawiciele medycyny, zgromadzeni w ubiegłym tygodniu w Londynie, celem obradowania pod auspicjami Związku Lekarzy Brytyjskich nad obchodzącą świat cały sprawą uleczalności raka, doszli pod tym względem do nader pocieszających wyników. Stwierdzili oni mianowicie, że w dzisiejszym stanie terapii raka, może on być uważany za chorobę, dającą się uleczyć zupełnie. Ten punkt jest bodaj najdonioślejszy, bowiem dotychczas, o ile nawet dokonany na chorym zabieg operacyjny przynosił mu chwilową ulgę, choroba powracała jednak po krótszym czy dłuższym czasie, tak że pacjenci musieli być operowani kilkakrotnie. Dlatego też z niesłychaną ulgą i wdzięcznością przyjmie świat idąc z Londynu, stwierdzone przez największe powagi naukowe, wieść, że szeroko obecnie stosowane metody operacyjne nie tylko dają bardzo niski procent śmiertelności, ale w wielu wypadkach powodują bądź zupełne zabezpieczenie od nawrotów raka, bądź nieporównanie trwałeś uleczenie, aniżeli miało to miejsce przed 20 laty.

Wobec takiego stwierdzenia, nasunąć się musi każdemu pytanie, czemu się to dzieje, że w dalszym ciągu takie mnóstwo ludzi umiera na raka. Otóż, jak gdyby sprzedając je, dowodzą wspomniane powagi medyczne, że winę za podobny stan rzeczy ponosi naderwzięty ogół społeczeństwa. Nieświadomością postępów, poczynionych w dziedzinie leczenia raka przez chirurgię i rentgenologię, a co za tem idzie, powszechną niewiarą w medycynę, kiedy idzie o leczenie raka, nie pozwala pacjentowi szukać w porę pomocy z właściwej strony. Daleko większym zaufaniem publiczności cieszą się w tych fazach reklamowania specyfiki, nietylko nie będące — rzecz prosta — w stanie uleczyć raka, ale wyrządzające szkody nie do naprawienia przez odwiekane stosowania jedynie racjonalnych zabiegów. Równie krzywdzące pacjenta jest szukanie przez niego ulgi w rozmaitego rodzaju uzdrowiskach, istotnie może skutecznych w przypadłościach nerwowych, — ale bezsilnych wobec choroby ustrojowej, jaką jest rak, poddający się jedynie radykalnemu leczeniu i to w samym zarębie cierpienia. Im wcześniej rak zostanie stwierdzone i odpowiednio celowo leczone, tem większa nadzieja, a nawet pewność zupełnego uzdrowienia. Szeroki ogół powinien być też uświadomiony, że z początku rak jest chorobą lokalną. Rozwiane też winny być wszelkie gniebiejące teorie o dziedziczności raka. Nie odpowiada również istocie rzeczy dość

rozpowszechnione mniemanie, jakoby pewne pokarmowe substancje, lub też odwrótnie brak pewnych składników odżywczych powodować miały powstawanie raka. Publiczność winna wiedzieć, że rak nie jest ani chorobą zakaźną, ani epidemiczną, ani związaną z właściwościami klimatu i gleby. Pamiętać nadewszystko należy, że dopóki choroba jest umiejscowiona i dostępna dla leczenia, można mieć niepiękną nadzieję zupełnego jej opanowania. Medycyna o tyle tylko będzie mogła wykorzystać owoce nowe swoje zdobycze w dziedzinie leczenia raka, o ile ogół będzie należycie uświadomiony o zasadniczych warunkach skutecznego leczenia tej choroby, o ile tem samem szukać będzie właściwej, kompetentnej porady.

Z PRASY.

„Przetom” Nr. 5, tygodnik polityczny, zawiera: Bolesław Sroki: Rząd i Sejm. Piotr Trejdelis: Sprawa białoruska w Polsce. Stefan Litauer: Problem chiński. — T. M. Kotelbach: Pozatem: Sprawy narodowościowe w Niemczech. — Pożem: Sprawy narodowościowe u nas i w obcych. Życie ziem polskich. Ze Związku Naprawy Rzeczypospolitej i t. d.

Goniec handlowo-przemysłowo-gospodarczy.

Elektryfikacja Polski.

Od dłuższego czasu toczą się rokowania między rządem polskim a spółką amerykańską „American European Utilities Corp.” w sprawie oddania spółce tej monopolistycznej koncesji na elektryfikację znacznej części Polski, obejmującej cały obszar między Karpatai a Wisłą pod Warszawą, w tem zaś określony przemysłowe: łódzki, częstochowski, bieleski-bialski, oraz całej zagłębie węglowe. Zadaniem tej spółki byłoby zaopatrzyć zakłady przemysłowe, oraz miasta całego powyższego obszaru w dostateczną ilość taniej energii elektrycznej, uzyskiwanej w pierwszym rzędzie przez wykorzystanie siły wodnej. Energia ta miałaby przy pomocy sieci przewodów elektrycznych o wysokim napięciu być rozdzielana na cały objęty koncesją obszar.

Ponieważ każdy monopol łączy się z dużemi niebezpieczeństwami zarówno dla gospodarstwa narodowego, jak i dla konsumcji prywatnej, dlatego sprawa powyższej monopolistycznej koncesji winna być bardzo starannie przestudowana.

Bilans Banku Polskiego

za I. dekadę lutego r. b. wykazuje w dalszym ciągu wzrost zapasów kruszczo o 2,1 mil. zł. (146,4 mil. zł.), zapas walut i dewiz powiększył się o 13 mil. zł. do 200 mil. zł. Portfel wekslowy powiększył się o 1 mil. zł., obieg bilionów bankowych zmniejszył się o 724 tys. zł., przylety natomiast do zapasu Banku stan polskich monet srebrnych i bilionów wzrósł o 4,2 mil. zł.

Samochód polski.

P. Stefan Tyszkiewicz stwierdza, że warsztaty jego produkują we Francji 2 maszyny tygodniowo. Równolegle ma się zacząć produkcja pewnych części samochodowych w Polsce i stopniowo ilość ich będzie powiększana. — Na razie można wykonać w Polsce samochód w wysokości 60% kosztu maszyny. Procent ten będzie wzrastał, lecz do 100 nie dojdzie, albowiem fabrykacja rozmaitych liczników i innych urządzeń precyzyjnych będzie możliwa dopiero przy produkcji masowej. P. Tyszkiewicz będzie produkował dwa typy maszyn: 6-cylindrowe i 4-cylindrowe, w cenie 1000—1200 dolarów.

KONIEC CZĘŚCI REDAKCYJNEJ.

Redakcja nie zamówionych rękopisów nie zwraca.
Odpowiedzialny redaktor: Dr Henryk Lambor.
Sekretarz Redakcji: Tadeusz Szczeciński.

KINO „WIEDZA“

Już wkrótce! To co obecnie cały świat wyświeta!

DZIEWCZĄTKO Z PRATERU (Pratermizzi)

największy sukces obecnego sezonu.

W sobotę 26 i w niedzielę 27 lutego 1927 roku

Sensacja sezonu!

Niewysławiony czar melodii walców

Sensacja sezonu!

Film pełen pogody i uroku!

HRABIA LUXENBURG

oparty na prawdziwych motywach operetki Fr. Lehara.

Opajający rytm tańca!

Odświeżająca wystawa!

Drukarnia Józefa Pina w Toruniu — pod zarządem S. Starostki